

MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

ROČNÍK 17

NÁKLAD 3700 KS

WWW.FILAKOVO.SK

Cenu mesta udelili Nezábudke

Pandémiu ustáli bez nakaze-
ného. Prinášame rozhovor s
riaditeľkou ocenenej inštitúcie
Máriou Velikou. **3. strana**

Mesto oslávilo svoje 775. výročie

Počas štvordňového poduja-
tia Palócke dni a Dni mesta si
obyvatelia vychutnali bohatý
kultúrny program. **4.-5. strana**

Malí futbalisti tré- novali v tábore

Futbalový tábor FTC sa aj v
tomto roku niesol v znamení
rôznorodej zábavy i množ-
stva tréningov. **8. strana**

Mesto udelilo ocenenia za ochranu dôchodcov počas pandémie či uchovávanie tradície vinárstva

V auguste oslávilo Filakovo 775. výročie prvej písomnej zmienky o meste. Jubilejné oslavy Palóckych dní a Dni mesta trvali výnimočne až štyri dni, počas ktorých samospráva v spolupráci s mestským kultúrnym strediskom pripravilo pre obyvateľov mesta i širokého okolia bohatý program.

Dôležitou súčasťou osláv je vo Filakove už tradične slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva, počas ktorého odovzdávajú vybraným laureátom Ceny mesta a Ceny primátora mesta. V tomto roku sa odovzdávanie spolu s kultúrnym programom konalo v zrekonštruovanej divadelnej sále mestského kultúrneho strediska. Okrem zástupcov mesta sa ho zúčastnili aj podpredseda BBSK Ondrej Lunter, primátorka Lučenca a poslankyňa NRSR Alexandra Pivková a ďalší pozvaní hostia zo štátneho, verejného i súkromného sektora.

Cenu mesta sa v tomto roku poslanci rozhodli udeliť neziskovej organizácii Nezábudka,

Za Nezábudku cenu prebrala riaditeľka Mária Veliká.

ktorá v meste prevádzkuje rovnomenný domov sociálnych služieb. „Cena im bola udelená predovšetkým za hrdinský prístup počas pandémie covid-19, kedy sa im podarilo ľudským, ale zároveň prísny prístupom zabezpečiť, že sa v zariadení covidom nenakazil ani jeden klient,“ vyjadril sa primátor mesta Attila Agócs.

Cenu primátora mesta si v tomto roku odnieslo Občianske združenie Pivničný rad. „Cenu som sa združeniu rozhodol udeliť, nakoľko

OZ Pivničný rad reprezentoval predseda Attila Bolyós. Fotky - Zoltán Schnelczler

sa im v posledných rokoch podarilo zrekonštruovať veľkú časť Pivničného radu na Šávolskej ceste. Rovnako prispievajú k uchovávaniu tradície vinárstva a robia i osvetu v tejto tematike, ktorá je významnou súčasťou histórie nášho mesta,“ dodal primátor. O reakciách oboch ocenených subjektov sa dočítate v rozhovoroch v aktuálnom (Nezábudka) a septembrovom (Pivničný rad) čísle Filakovských zvestí.

Klaudia Mikuš Kováčsová

Samospráva rekonštruuje viaceré ulice i chodníky

Vo Filakove v týchto dňoch prebieha rozsiahle asfaltovanie miestnych komunikácií. Okrem obnovy ciest vzniknú aj nové parkovacie miesta a rekonštrukciou prejde aj cintorín.

Od začiatku júla prebieha vo Filakove príprava na rozsiahle asfaltovanie, ktoré sa naplno rozbehlo v uplynulých dňoch. Samospráva v tomto roku vyasfaltuje viac ako 13-tisíc metrov štvorcových ciest a chodníkov. Podľa Ivana Vanka, vedúceho oddelenia výstavby, životného prostredia a stratégie rozvoja, do prác mesto zainvestuje z vlastného rozpočtu viac ako 184-tisíc eur. „Je to zapríčinené najmä vlnou koronakrízy, kedy vedenie mesta utlmilo viaceré investičné akcie vrátane asfaltovania. Niektoré plánované obnovy sa preto presunuli na tento rok a realizujeme ich naraz,“ ozrejmil.

Počas najbližších dní tak dostane nový asfaltový povrch Ulica 1. mája, ktorá patrí k najdlhším a najfrekventovanejším v meste. „Na to nadväzuje aj obnova neďalekej Kukučínovej ulice a vyasfaltujeme tiež časť Mocsáryho ulice, ktorá spája spomenuté dva úseky.“ Okrem ciest tiež mesto vybuduje päť nových pozdĺžnych parkovacích miest pred obchodom Lidl

Pred Lidlom vznikajú nové parkovacie miesta.

a zrekonštruuje aj príslušnú križovatku. „Veľkou obnovou tiež prechádza mestský cintorín, v ktorom nanovo vyasfaltujeme všetky staré chodníky a tiež prístupovú cestu k domu smútku,“ spresnil Vanko s tým, že na asfaltovanie bude následne nadväzovať komplexná rekonštrukcia prístupovej časti pre peších v hodnote približne 20-tisíc eur, ktorú zrealizujú Verejnoprospešné služby mesta.

V rámci aktuálneho asfaltovania sa tiež dokončí chodník na Daxnerovej ulici vedúci od sídliska Farská lúka k materskej škole. Asfaltovanie vykonáva na základe výsledkov verejného obstarávania firma Cesty SK. Práce budú ukončené do konca augusta.

kmk

Ulica Kukučínova.

Fotky - kmk

Mocsáryho ulica.

Rozsiahlou rekonštrukciou prechádza aj cintorín.

Rubrika: Zo zasadnutí MsZ MsZ z 22. júla

Po oficiálnom otvorení zasadnutia, schválení a doplnení bodov programu rokovania, voľbe návrhovej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice, boli prvým bodom rokovania interpelácie poslancov. Primátor najprv zodpovedal interpelácie z predošlých zasadnutí. V téme problému s niektorými garážami v časti Halastó bol nariadený štátny stavebný dohľad. Reagoval aj na tému otváracích hodín podnikov meste, lebo sa kopia sťažností od občanov a došlo k nejednej nočnej potýčke a agresívnym konfliktom. Bary Roxy a Cimmet majú mať po novom počas víkendov skrátené otváracie hodiny z 02:00 na 00:00. Zvažuje sa aj skrátenie otvárací doby baru Lipnička, na základe sťažností obyvateľov Kukučínovej ulice. Na bezpečnosť a poriadok v meste počas víkendových nocí dohliadajú v spolu MsP, OOPZ a MOPS. Ďalšou témou bola oprava kostolných hodín, tie by mali byť opravené v priebehu letných mesiacov. Poslanci na dnešnom zasadnutí nepredložili žiadne interpelácie.

Nasledoval bod s návrhom na zmenu rozpočtu mesta za rok 2021. Primátor upresnil, že sa jedná najmä o menšie presuny v kompetencii primátora – rozpočet MŠ Daxnerovej a kapitálový transfer pre VPS na búracie práce a úpravu podkladu v mestskom cintoríne, na ktoré potrebujú zakúpiť frézovaciu hlavicu. Poslanci nemali k predloženému návrhu žiadne pripomienky a bod schválili. Ďalším bodom bol návrh schválenia podania a spolufinancovania projektu revitalizácie vnútrobloku. Primátor na začiatok informoval, že ceny enormne narástli a z predpokladaných 250-tisíc eur bude na revitalizáciu vnútrobloku Parková – Železničná – Sládkovičova potrebných vyše 500-tisíc eur. Dodal, že k tejto téme mesto usporiadalo aj občianske fórum. Poslanec Fehér sa opýtal, či už Filbyt v tejto časti riešil výmenu teplovodných potrubí. Odpoveď

bola, že neriešili, avšak nemôže sa čakať na dotácie na výmenu potrubí, ktoré budú veľmi nákladné, keďže takúto šancu na revitalizáciu vnútrobloku už pravdepodobne mať v blízkej budúcnosti nebudeme. Poslanci bod schválili. Nasledovali správy predkladané hlavnou kontrolórkou mesta, ďalej aktuálne záležitosti mesta, v rámci ktorých poslanci odsúhlasili zmenu podania žiadosti projektu MOPS, nakoľko bola vyhlásená nová výzva, do ktorej sa nám viac oplatí podať žiadosť, než do pôvodne schválenej. Poslanci zmenu schválili. Zasadnutie sa uzavrelo diskusiou, v ktorej poslanci nemali žiadne príspevky. Primátor informoval o náraste cien všetkých komodít na trhu. V nasledujúcich mesiacoch budú preto potrebné strategické rozhodnutia o pokračovaní jednotlivých naplánovaných rozvojových projektov. Informoval tiež, že žiadosť o dotáciu z Envirofond na zakúpenie nádob na zber kuchynského odpadu a kompostérov nebola úspešná.

V závere rokovania sa primátor poďakoval poslancom za účasť a následne ukončil rokovanie.

MsZ z 10. augusta

Po oficiálnom otvorení zasadnutia, schválení a doplnení bodov programu rokovania, voľbe návrhovej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice, boli prvým bodom rokovania interpelácie poslancov, na ktorom však neodznili žiadne podnety. Pokračovalo sa bodom o ďalšom návrhu na zmenu rozpočtu mesta za rok 2021. Prednostka mestského úradu Andrea Mágyelová vysvetlila, že jedným z hlavných dôvodov na úpravu rozpočtu bol enormný nárast cien stavebného materiálu za posledné obdobie. Prebiehajú rôzne investičné akcie a ďalšie sú plánované. Bolo potrebné upraviť projektové dokumentácie a výsledné sumy sa výrazne navýšili. Ďalším dôvodom bola nevyhnutnosť dať vypracovať finančne náročnejšie projektové dokumentácie, lebo musíme byť pripravení aj v stredno-

dobom horizonte na nové výzvy, ktoré v najbližšom období očakávame. Úprava rozpočtu spočíva v presune financií medzi jednotlivými položkami rozpočtu, finálny rozpočet sa teda navyšovať nebude. Podrobné presuny sú uverejnené v prehľadnej tabuľke na stránke mesta. Nasledoval bod, ktorý sa týkal formálnej úpravy uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia týkajúceho sa žiadosti o dotáciu na projekt MOPS. Zasadnutie pokračovalo bodmi o aktuálnych záležitostiach mesta a diskusiou, v rámci ktorých nemali poslanci žiadne podnety. V rámci diskusie preto primátor informoval o problematike chýbajúcej kanalizácie Mlynskej ulici. Mesto stále rokuje s BBSK a ministerstvom životného prostredia o možnostiach podania projektu na financovanie odkanalizovania tejto časti mesta. V rámci projektu Catching Up Regions by chceli vyriešiť projektovanie, nakoľko aktuálne 15 ročný projekt mesta už nie je v dnešných podmienkach zrealizovateľný. Podotkol ale, že ak bude na tento projekt schválená dotácia, musíme sa zaviazat, že kanalizáciu určite vybudujeme. Na ministerstve životného prostredia však doteraz nie je jasné, či je naše mesto oprávnený žiadateľ dotácie na vybudovanie kanalizácie. Nakoľko ide o viacmilionový projekt, mesto by túto investíciu len z vlastných prostriedkov nezvládlo. Dodal, že samospráva dostáva v tejto veci od obyvateľov veľa kritiky, ale ide o komplikovanú problematiku, ktorú sa snaží mesto vyriešiť. Následne viceprimátor Visnyai informoval, že v meste už prebehli štyri kolá očkovania prvou dávkou mobilným očkovacím tímom. Dodal, že posledné dáta o zaočkovanosti v rámci Filakova sú na úrovni 31%.

V závere rokovania sa primátor poďakoval poslancom za účasť, pozval ich na oslavy Paľóckych dní a Dní mesta a následne ukončil rokovanie.

Všetky zápisnice, uznesenia, materiály k rokovaniu, ako aj neskrátený videozáznam, nájdete na stránke www.filakovo.sk.

Klaudia Mikuš Kováčsová

Vďaka cezhraničnému projektu dostanú miestne firmy desiatky tisíc eur

V rámci cezhraničného projektu, ktorého vedúcim partnerom na slovenskej strane hranice je mesto Filakovo, dostanú tri miestne firmy výraznú finančnú injekciu. Zvýšiť majú zamestnanosť a zlepšiť úroveň digitalizácie v regióne.

Ako informovala Tímea Kovács z projektovej kancelárie vo Filakove, tromi podporenými firmami v rámci projektu DIGI sú FILLECK, s.r.o. a TOOTH TOOLS s.r.o. z Filakova a FORT-BAU Zrt. zo Šalgótarjánju. „Firma FORT-BAU Zrt. v rámci projektu zakúpi automatizovanú linku na výrobu dverí a okien a vytvorí šesť nových pracovných miest. Spoločnosť TOOTH TOOLS s.r.o. si vďaka dotácii zakúpi obrábacie centrum na výrobu komponentov pre firmy vyrábajúce zariadenia pre automobilový priemysel. Vďaka tomu bude spoločnosť schopná navrhnuť a

vyrobiť nástroje na mieru v extrémne krátkom čase, dosiahnuť rast a kvalitu výroby,“ informovala Kovács.

Druhou podporenou filakovskou firmou je FILLECK, s.r.o., ktorá v regióne pôsobí v oblasti telekomunikačných služieb. Vďaka dotácii spoločnosť rozšíri svoje optické pokrytie v Trebeľovciach, Muľke, Rapovciach, Kalonde, Mučine, Lipovanych a Pleši. „Realizáciou projektu podniky získajú technológie potrebné na udržanie svojho rastu a konkurencieschopnosti, čím skvalitnia nielen svoje výrobky a služby, ale vytvorí aj pracovné miesta v prihraničnom regióne Novohrad-Nógrád,“ dodala Kovács.

Projekt DIGI vznikol ako súčasť Akčného plánu zamestnanosti (TAPE) „Po osi R2 a M3“ v rámci projektu INTERREG. Cieľom cezhraničného projektu je hospodársky rozvoj úze-

mia a podpora zamestnanosti na osi medzi mestami Hatvan a Lučenec. V rámci neho sa má v najbližších rokoch vo Filakove zrevitalizovať časť priemyselného areálu bývalého Kovosmaltu, kde chce samospráva vybudovať novú výrobnú halu.

Projekt je spolufinancovaný z Programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika-Maďarsko z prostriedkov EÚ z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vo výške 245 395 eur, z toho FILLECK s.r.o. 117 725 eur a TOOTH-TOOLS s.r.o. 127 670 eur.

kmk

Mária Veliká: Vďaka cene sme sa dozvedeli, že obyvatelia boli s nami a verili, že ich blízkych ochránime

Tohtoročnú Cenu mesta Filakovo získala n. o. Nezábudka. O uplynulom roku i ďalších plánoch sme sa porozprávali s riaditeľkou Máriou Velikou.

Nezábudka je dnes už neodmysliteľnou súčasťou Filakova. Ako si spomínate na jej začiatky?

Začiatky pôsobenia v domove dôchodcov sa mi spájajú so šťastím zrekonštruovanou budovou, všadeprítomným prachom, stavebným ruchom, ale aj prvými klientmi, ktorí tu našli nový domov. Za pochodu sme zháňali financie na zariadenie dokončených priestorov, obchádzali sme sponzorov a podnikateľov, riešili administratívne náročné registrácie a povolenia a budovali jadro budúceho stabilného kolektívu.

Od začiatkov, kedy bola kapacita zariadenia 17 klientov, sa toho u vás ale veľa zmenilo.

Po dokončení celého areálu sa kapacita skokovo rozšírila na 53 pobytových miest. Pôvodne mala organizácia zaregistrované tri druhy sociálnych pobytových služieb – zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a domov sociálnych služieb. Zmenou podmienok na prevádzkovanie máme v súčasnosti 45 miest v zariadení pre seniorov a 8 miest v zariadení opatrovateľskej služby. Samozrejme, že našou snahou bolo a stále je poskytovať aj ďalšie sociálne služby zamerané na seniorov a osoby so zdravotným postihnutím. Vykonávame opatrovateľskú službu v domácnostiach seniorov v meste a záujem o túto službu každý rok rastie. Prevádzkujeme jedáleň pre seniorov ambulantnou aj terénnou formou, poskytujeme prepravnú službu a odľahčovaciu službu a realizujeme tiež kurzy opatrovania. Snažíme sa poskytovať aj sociálne poradenstvo občanom, ale aj obciam a právnickým osobám, ktoré uvažujú o zriadení sociálnych zariadení, požičiavame pomôcky pre ZŤP osoby, kým si vybavujú vlastné a sme nápomocní vždy, keď to niekto slabší potrebuje.

Z čoho vaša organizácia v súčasnosti funguje?

Ako nezisková organizácia využívame všetky možnosti viaczdruhového financovania. Máme

príjmy z našej činnosti (tržby za poskytované služby od klientov, realizácia kurzov, ošetrovateľské úkony), dostávame dotácie z ministerstva práce, od mesta ako zakladateľa n.o., sme prijímateľmi darov a 2% dane z príjmu fyzických i právnických osôb, máme sponzorov z radov dodávateľov aj občanov, realizujeme dobrovoľnícke aktivity, máme príspevky z úradu práce ako zamestnávateľ znevýhodnených, vypracúvame projekty a podobne. Bežné opravy či maľovanie a úpravy okolia vykonávame svojpomocne, čím tiež šetríme. Naši zamestnanci sú flexibilní a podľa potreby využiteľní na viacerých pozíciách tak, aby nám nestúpali mzdové náklady nad naše možnosti.

Cenu mesta ste získali „za excelentné zvládnutie pandemickej situácie bez vyskytnutia nákazy v zariadení a za prikladnú starostlivosť a ľudský prístup, s ktorým sa staráte o klientov“. V mnohých zariadeniach covid doslova „kosil“. Ako sa vám takýto úspech podaril?

„Bezkovidovosť“ sa nám podarilo dosiahnuť najmä včasnou reakciou na zhoršenú epidemiologickú situáciu. Zaviedli sme prísny režim návštev a následne sme ich úplne zrušili, zaviedli sme pravidelné meranie teploty pri nástupe do práce a pravidelné testovanie klientov a zamestnancov vlastnými zamestnancami, bežné nákupy klientom sme zabezpečovali a doteraz zabezpečujeme vo vlastnej réžii. Získali sme dostatok dezinfekčných prostriedkov a ochranných pracovných pomôcok. Očkovanie zamestnancov sme vybavili v čo najskoršom termíne, už v januári väčšina zamestnancov dostala prvú vakcínu. Následne už v marci prebehlo kolektívne očkovanie klientov priamo v zariadení. Myslím si, že nám všetky tieto aspekty spoločne pomohli prežiť prvú aj druhú vlnu bez nákazy v zariadení.

Ako ste vynútené uzavretie vášho zariadenia niesli? Ako ho zvládali vaši klienti?

Mária Veliká je súčasťou Nezábudky už od jej založenia. Foto - Zoltán Schnelczer

Opatrenia, samozrejme, mali vplyv na našu činnosť. Snažili sme sa robiť pravidelné relácie do vnútorného rozhlasu, aby klienti mali o situácii prehľad, zvolávali sme výbor obyvateľov, aby sme aj ich prostredníctvom dávali ostatným informácie, čo sa deje u nás v zariadení. Umožnili sme príbuzným telefonovať, komunikovať s klientmi cez balkóny a okná, aby neboli úplne odrezaní od rodín. Museli sme oželiť návštevy detí a ich programy, návštevy členov Jednoty dôchodcov a Klubu dôchodcov. V decembri však verejnosť a zamestnanci mestského úradu pripravili pre klientov darčeky, ktoré sme im v predvianočnom čase odovzdali, čo ich veľmi potešilo a pookriali. Z našej strany sme sa snažili vytvoriť domácu atmosféru návštevami klientov na izbách, drobnými pozornosťami, mikulášskymi a vianočnými darčekmi.

Aká bola vaša reakcia na udelenie ceny mesta?

Poviem úprimne, že som takéto ocenenie nečakala. Viac ako rok a pol sme prežili vo veľkom strese a v plnom nasadení. Niekedy sme mali pocit, že sme úplne sami, každé ráno sme prichádzali do práce so stiahnutými žalúdkami, aké „Jóbove zvesti“ na nás zase čakajú. Udelením ocenenia sme sa dozvedeli, že obyvatelia

mesta boli s nami, že nám držali palce a že nám verili, že ich blízkych ochránime. Je to pre nás veľké zadostučinenie a uznanie. Pre mňa osobne je to záväzok do budúcnosti a zároveň potvrdenie, že moja práca má zmysel. Za tú chvíľu na javisku, keď som preberala cenu, mi prebehlo myšľou celé to ťažké obdobie. A zároveň som myslela na všetkých svojich kolegoch, ktorí nemohli byť prítomní na slávnostnom odovzdávaní, pretože v tej chvíli boli tam, kde ich najviac potrebovali – pri našich klientoch a robili svoju každodennú rutinnú prácu. Im všetkým táto cena patrí.

Aké sú vaše plány alebo priania do budúcnosti?

Najväčším želaním je, aby sme boli všetci zdraví – zamestnanci, naše rodiny, naši klienti. Aby sme udržali zariadenie v takom režime ako doposiaľ. Tiež si želim, aby sme dosiahli ešte lepšiu zaočkovanosť proti covidu, aby sme mohli pracovať s čo najmenším stresom a s plnou dôverou okolia. Asi najväčšou výzvou na najbližšie obdobie je výstavba mestského denného stacionára, na ktorú sa pripravujeme. Bude ďalším krokom, ako zlepšiť starostlivosť o staršiu generáciu v meste a okolí.

Mesto oslávilo jubilejné 775. výročie prvej písomnej zmienky. Pre obyvateľov pripravilo bohatý štvordňový program

Od 12. do 15. augusta žilo mesto oslavami dvojitého jubilea – 775. výročia prvej písomnej zmienky o Filakove a 30. ročníka série podujatí Palócke dni. Štvordňový festival okrem tradičných podujatí priniesol aj niekoľko novinek. Obyvatelia mesta si mohli vychutnať koncerty, divadelné predstavenie, operetu, interaktívne prechádzky mestom či detské predstavenia. Program bol prispôbený slovenskému, maďarskému i rómskemu publiku, na svoje si prišli všetci od najmenších až po seniorov. Podujatie vzniklo s podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, Banskobystrického samosprávneho kraja a Fondu malých projektov Interreg V-A Slovensko – Maďarsko.

Vďaka cezhraničnému programu RETOUR Miskolc – Filakovo. Čo je v kufri? si v zrekonštruovanej divadelnej sále MskKS mohli vo štvrtok vychutnať komédiu Pán Ström v podaní RADOŠINSKÉHO NAIVNÉHO DIVADLA. Humorné, ale i poučné dielo "radošinci" predviedli pred plnou sálou.

V rámci tradičného bloku rómskych talentov vystúpili vo štvrtok na nádvorí hradu okrem iných Lianka Oláhová, folklórny súbor Roma Sam, tanečná skupina Universal Dance Group či Tibor Ruszó.

V galérii vlastivedného múzea otvorili počas štvrtku aj jubilejnú výstavu Jany Bialovej s názvom Bytosti.

V piatok sa divákovi predstavili LH DOBRODA či LH ĎATELINKA, ktorá oslávila svoje 50. narodeniny. V programe účinkovali aj FS Rakonca a Jánošík, storočný filakovský mužský spevácky zbor Pro Kultúra a ženský spevácky zbor Melódia.

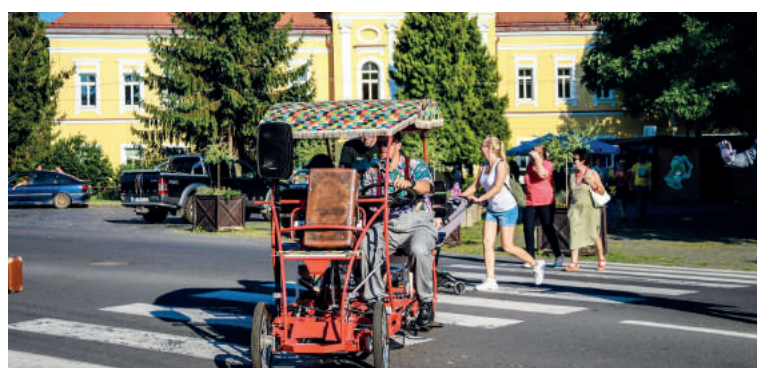

Neodmysliteľnou súčasťou Dní mesta sú tradičné večerné koncerty na hrade. Obrovský záujem u divákov vzbudil piatkový koncert obľúbenej skupiny Kandráčovci. Vystúpenie si prišlo pozrieť približne 850 ľudí.

V sobotu dopoludní boli na hrade pripravené detské predstavenia.

Vďaka projektu RETOUR sa po prvýkrát uskutočnili Interaktívne prechádzky mestom, kde si mohli návštevníci vypočuť zaujímavé informácie o histórii jednotlivých budov. Sprievod bol v sobotu sprevádzaný hercami divadla Actores a dobové texty prečítala obľúbená herečka Viki Ráková. V nedeľu prechádzku spetrovala dychovka Percesi Bányász Koncert Fúvószzenekar z Miskovca a fíľakovská historická skupina Defensores.

V sobotu večer na hradnom námestí zneli tóny skladieb od OCHO MACHO, po ktorých nasledovala legendárna skupina NEOTON FAMILIA Sztárjai. Medzi dvomi koncertmi divákov zabávala bubnová sú Campana Batucada.

V nedeľu ráno nechýbala procesia, popoludnie patrilo futbalu.

Sériu programov v nedeľu večer na hradnom nádvorí uzavrelo operetné predstavenie Cigánska láska (Cigányszerelem) od Franza Lehára.
Text - kmk, MsKS. Foto - Zoltán Schnelczler

Rubrika: Umelecký kútik

Gábor Koós. Fotky - archív GK

GÁBOR KOÓS

grafik

Štúdium:

- Gymnázium Filakovo
- Maďarská akadémia výtvarných umení, odbor grafika, Budapešť, 2007-2012
- Glasgow School of Art, Škótsko, 2010

Kolektívne výstavy (výber):

- 2010 - *1. Sikulské Grafické Bienále*, Sepsiszentgyörgy, Rumunsko
- 2011 - *Magyarok - Wengry*, Akadémia výtvarných umení Jana Matejku v Krakove, Poľsko
- 2014 - *The Future is Today!*, ICA-D, Inštitúcia súčasného umenia, Dunaújváros, Maďarsko
- 2015 - *Imago Mundi: Map of the New Art*, Fondazione Giorgio Cini, Benátky, Taliansko
- 2018 - *The Drawing Obsession*, Bruseum, Nová galéria v Grazi, Rakúsko

Samostatné výstavy (výber):

- 2009 - *Jeden Muž + Jedna Žena*, Mestské vlastivedné múzeum, Filakovo
- 2013 - *Budapest Diary*, Napóleonov dom, Győr, Maďarsko
- 2015 - *Dvadsaťročný les*, Galerie Kostka, Meetfactory, Praha, Česko
- 2017 - *Unfolded Territories*, Chimera-Project Gallery, Budapešť, Maďarsko
- 2019 - *Bijinga*, 4D Gallery, Galanta

Ocenenia, uznania (výber):

- 2009 - *"Lupene kvetov, krídla vtákov"* 1. cena, MKE, Budapešť
- 2014 - *Cena Grafiky roku*, Nadácia pre maďarskú grafiku, Budapešť
- 2013, 2014, 2015 - Štipendium *Gyulu Derkovitsa*, MANK, Budapešť
- 2020 - Cena Ministerstva ľudských zdrojov / XXVIII. Grafické trienáre v Miškovci, Miškovec

Pripravilo: MsKS

Unfolded Territories, Chimera-Project Gallery, Budapešť, Maďarsko

Mužský spevácky zbor Pro Kultúra oslavuje 100. výročie

Mužský spevácky zbor Pro Kultúra z Filakova vznikol v roku 1920 pod názvom Magyar Dalkör a minulý rok by oslávil 100. výročie založenia. Vzhľadom na nepriaznivú epidemiologickú situáciu však bolo jubilejné podujatie presunuté na jeseň tohto roka. Zbor pozýva všetkých milovníkov hudby 11. septembra na slávnostný ceremoniál o 15.30 hod. do Mestského kultúrneho strediska vo Filakove. Nasledovať bude 19. septembra festival najväčších hitov, stretnutie speváckych zborov Spievaj, kým si nažive!, ktoré sa taktiež uskutoční v mestskom kultúrnom stredisku. Oslavujme spoločne!

Emese Szvorák, preklad: mn

Vedeli ste, že...

vo Filakove boli ročne až štyri jarmoky? Jarmoky sa konali 6. februára, 27. mája, 26. augusta a 19. novembra. V auguste 1933 na filakovskom jarmoku zastavilo v hustom dave jarmočníkov cudzie auto. Cestujúci z auta vyhlásil, že hocikomu bezbolestne a holými rukami iba za dve koruny vytiahne boľavý zub. Ohromný prstenec ľudí obkolesil auto, ktoré sa čoskoro zmenilo na zubnú ambulanciu a pojazdný zubný umelec rad-radom vyťahoval prstami boľavé zuby záujemcov. Po každom vyťahnutí zuba hlasne upozorňoval okolostojacich, aby si dávali pozor na peniaze. Upozorneniu sprvu nikto nerozumel, až keď bol pojazdný felciar už ďaleko, všimli si viacerí, že im chýba peňaženka.

Podľa článkov PMH z 29.8.1933 a 15.3.1935 spracoval V. Cirbus

Významné kultúrne podujatia vo Filakove v septembri 2021

do	podujatie	čas
21. 09.	Výstava Jany Bialovej s názvom „Bytosti“ Miesto: Mestské vlastivedné múzeum – galéria Organizátor: Hradné múzeum vo Filakove	
04. 09.	XIII. „Na krídlach medzinárodných melódií“ – „Pieseň znie znova“ Miesto: Rímskokatolícky kostol Organizátor: OZ Melódia S podporou: Mesto Filakovo, MsKS, Fond na podporu kultúry národnostných menšín	16:00
11. 09.	Mužský spevácky zbor vo Filakove má 100 rokov – jubilejný program Miesto: MsKS – Divadelná sála Organizátor: OZ Pro Kultúra Spoluorganizátor: MsKS	15:30
18. 09.	Vedená pešia túra Trasa: Ratka – Veľké Hradište Miesto stretnutia: Ratka – obecný úrad Organizátor: Z. p. o. Geopark Novohrad-Nógrád	08:00
18. 09.	VIII. Medzinárodný divadelný festival Divadlo Kumšt Teatro: Chlieb s maslom – komédia Miesto: MsKS – Divadelná sála Organizátor: Mestské kultúrne stredisko vo Filakove	18:00
19. 09.	„Spievaj, kým žiješ!“ – stretnutie speváckych zborov Miesto: MsKS – Divadelná sála Organizátor: OZ Pro Kultúra Spoluorganizátor: MsKS	15:00
19. 09.	XXI. Filakovské hradné hry – Dejiny Filakova a okolia od praveku po stredovek Miesto: Filakovský hrad, hradné nádvorie Organizátor: Hradné múzeum vo Filakove	
23. 09.	Otvorenie výstavy súťažných snímok FOTONATURA 2021 a odovzdávanie ocenení Miesto: Filakovský hrad – Bebekova veža (5. posch.) Organizátor: Hradné múzeum vo Filakove Spoluorganizátor: Z. p. o. Geopark Novohrad-Nógrád	
25. 09.	Oslavy 25. výročia znovuobnovenia činnosti FS Jánošík Miesto: MsKS – Divadelná sála Hlavný organizátor: Folklórne združenie Jánošík pri DMS Filakovo Spoluorganizátor: MsKS	18:00

* organizátori si vyhradzuju právo na zmenu programu

Rubrika: Menej známe zaujímavosti z nášho mesta Fiľakovo a rod Bebekovcov

Členovia rodu Bebekovcov zastávali vysoké celokrajinské funkcie už v XIV. a XV. storočí, vďaka čomu boli jedným z najvplyvnejších rodov horného Uhorska v tomto období. Ich majetky sa rozprestierali hlavne v stoliaciach Novohrad, Gemer, Abov, Turňa a Borsod. K ich najsilnejším hradom patrili Salgó, Boldogkő, Szádvár a Krásna Hôrka.

Fiľakovské hradné panstvo sa stalo majetkom Františka Bebeka, hlavného župana Gemerskej stolice, v roku 1544 na základe „odvekého práva“, ako veno manželky. K jeho menu sa viaže veľká modernizácia fiľakovského hradu. Hrad bol rozšírený a opevnený podľa plánov talianskeho fortifikačného staviteľa Alessandra da Vedana, ktorý sa zameriaval na obranu proti delostreleckým útokom. V 16. storočí bola k priechodu paláca pristavaná polkruhová bašta, ktorá zo svojej vyvýšenej pozície ovládala celý priestor predhradia a predovšetkým prístup k hornému hradu. Súčasne bola stredoveká hradba predhradia vybavená novými strieľňami

pre palivové zbrane. K zdokonaleniu vonkajšieho opevnenia patrila aj výstavba tzv. Perényiho bašty chrániacej vstupnú bránu do hradu. Práce boli završené vybudovaním tzv. Bebekovej bašty, ktorá svojou pozíciou pomohla pokryť palbou priestor pred opevnením. Prestavba skončila okolo roku 1551, čo nad tzv. Bebekovou bránou stredného hradu pripomínal nápis zdobený rodovým erbom majiteľov a citátom z 27. žalmu: „Pán je ochranca môjho života, pred kým sa mám strachovať.“ Rodový erb Bebekovcov s palmou je predlohou mestského erbu Fiľakova, ktorý sa používa dodnes.

Časom sa František Bebek cisárovi obrátil chrbtom a začal sa starať o seba. Prostriedky si nevyberal, nezdržal sa ani najväčších zločinov, dokonca si dával raziť falošné peniaze. Otvorene sa postavil proti panovníkovi, ba čo viac, presvedčal východoslovenské kráľovské mestá, aby kráľa zradili a povstali proti nemu. Po reformácii sa stal z Františka Bebeka protestant, v dôsledku čoho museli v roku 1544 na jeho príkaz

odišť z mesta všetci františkáni. Vrátiť sa mohli až za podpory Tomáša Bosnyáka, fiľakovského hradného kapitána, v roku 1612. K menu Františka Bebeka sa viaže aj dobytie hradu Fiľakovo. Za kapitána hradu vymenoval Pavla Jánossyho, svojho verného človeka. Jánossy však odcestoval na svadbu na Gemer. Hradná posádka využila neprítomnosť veliteľa a popíjala na strednom hrade. V tom čase tu slúžil zajatec, v prameňoch nazývaný Aethiops, ktorý si všimol nestrážené okienko na hornom hrade, slúžiace na vyhadzovanie smetí, a upozornil naň sečianskeho bega Hamzu. Beg rýchlo zareagoval na znamenie zajatca a v noci priviedol svojich bojovníkov k fiľakovskému hradu. Niekoľko sto Turkov sa pomocou dlhého povrazového rebríka dostalo do hornej časti hradu a zmocnilo sa hradnej brány. Z diel horného hradu začali strieľať na dolnú časť hradu, kde bola Bebekova posádka. Vojaci sa prebrali z podnapitosti a vyslali poslov k Bebekovi a Jánossymu s prosbou o pomoc. Turecké vojsko po 14 dňoch

Kresba nápisovej tabule s Bebekovským erbom, ktorá bola osadená nad vstupnou bránou do hradu. Foto - HMF

donútilo uhorských veliteľov k ústupu smerom k Rimavskej Sobote, vojaci sa dali na útek. Obliehaná posádka hradu musela kapitulovať.

Zdroj:

- Jozef Drenko: Kapitoly z dejín Fiľakova 1. – Fiľakovský hrad, Regionálne kultúrne stredisko Lučenec, 1992
Jozef Drenko: Kapitoly z dejín Fiľakova 3. – Z kultúry Fiľakova, Regionálne kultúrne stredisko Lučenec v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom vo Fiľakove, 1994
Michal Šimkovic – Attila Agócs: Hrad Fiľakovo – Sprievodca po zručanine hradu, Mesto Fiľakovo, 2009
P. König Kelemen: Fülek vára, 1942
Peter Pačaj: Keď Bebek bašoval nielen na Krásnej Hôrke. In: <https://korzar.sme.sk/c/4594621/ked-bebek-basoval-nielen-na-krasnej-horke.html>
Stáročia Fiľakovského hradu, Hradné múzeum vo Fiľakove, 2014

HMF - NTIC

Letný školský klub

Záujem detí ZŠ Farská lúka (slovenská) o šesťdňový prázdninový letný školský klub na začiatku júla bol veľký, prihlásilo sa 35 družinárov. Pani vychovávateľky Ivaničová a Fehérváriová pripravili pre nich pestrý program.

Prvý deň navštívili dobrovoľných hasičov mesta Fiľakovo, ktorí pripravili prezentáciu o náročnej a zodpovednej práci hasičov, taktiež zábavné úlohy pre deti. V hasičskej zbrojnici si mohli posediť v zásahových autách, vyskúšať si hasičské oblečenie.

Druhý deň deti využili na maľbu zážitkov a v spoločenskej miestnosti vznikali kreatívne práce detí. Na obed si opiekli špekáčky a neskôr zaplavili školský areál bublinkami z bublifuku.

Tretí deň letných aktivít sa niesol v duchu fantázie a tvorivosti. Šikovné ruky malých aj veľkých vytvorili krásne farebné dekorácie na tričká. Oblíbené batikovanie

a postup pri práci im priblížila pani učiteľka Šuhajová. Okrem batikovania si všetci vyrobili lapeč snov pre pokojný spánok.

Ďalší deň ich čakala dobrodružná cesta vlakom a príjemné dopoludnie v mestskom parku v Lučenci. Hry na detskom ihrisku, mini-zoo, posedenie v príjemnom prostredí vynoveného parku, spoločné fotenie, schladenie sa na hlavnom námestí, sladká zmrzlina.

Ďalší prázdninový deň bol relaxačný – deti dokresľovali a maľovali zážitky z celého týždňa, osviežili sa sladkým melónom a pokračovali maľovaním

kamienkov, ktoré spestria pocitový chodník v priestoroch školy. Nechýbalo osvieženie pod vodnou sprchou a obľúbené občerstvenie, ktoré deťom celý týždeň pripravovali p. vychovávateľky.

Záverečný prázdninový deň zahájila návšteva pýchy nášho mesta – hradu. Absolvovali prehliadku hradného múzea, dozvedeli sa zaujímavosti o panovníkoch, ktorí tu vládli, o histórii a zaujímavosti zo života na hrade. Z Bebekovej veže obdivovali krásny výhľad na naše mesto. Na záver nasledovala obľúbená pizza a vyhodnotenie

prázdninového putovania. Deti za odmenu dostali magnetku so spoločnou fotkou, ktorá im bude letný školský klub pripomínať.

Poďakovanie patrí aj pani učiteľkám Janke Fajdovej a Kristínke Šuhajovej, ktoré nám v letnom školskom klube pomohli. Bolo nám spolu fajn, veselo, bezstarostne, prázdninovo. Sme veľmi vďačné za to, že po dlhý dobu sme si mohli bez problémov a obmedzení vychutnať spoločné prázdninové aktivity.

Judka Ivaničová,
Erika Fehérváriová

Futbalový tábor v znamení tréningov i zábavy

V dňoch 26 - 30. 7. 2021 sa uskutočnil 5. Futbalový tábor FTC Filakovo. Zúčastnilo sa ho 31 detí nielen z Filakova, ale aj z Lučenca a okolitých obcí, nechýbala ani dievčenská účasť. Súčasťou otvárania tábora bolo privítanie vedenia futbalového klubu KFC Komárno – Vojtecha Szüllő, viceprezidenta, športového riaditeľa klubu a bývalého 44-násobného maďarského reprezentanta Istvána Vinczeho spolu s 40-násobným reprezentantom Slovenskej republiky Kornelom Salátom – ktorí sa zúčastnili aj besedy a autogramiády na MsÚ vo Filakove.

Prvý deň sme trénovali na štadióne FTC, kde sme absolvovali profesionálny futbalový tréning s Kornelom Salátom a s trénermi Eugenom Barim, Lubomírom Šimkovičom a Sebastiánom Gáspárom. Deti sme odmenili pamätnými tričkami a poobedňajší čas sme vyplnili športovými hrami.

Druhý deň sa ranný tréning obohatil prípravnými cvičeniami a pohybovými hrami. Po chutnom obede sme sa presunuli na tréningové ihrisko FTC, kde nám Mestská polícia mesta Filakovo ukázala výzbroj a služobné

auto. Členovia Dobrovoľného hasičského zboru mesta Filakovo nám predviedli ukážku hasičskej techniky a v rámci praktických cvičení si deti vyskúšali ich oblečenie a zdravotnícku techniku. Po olovrante na nich čakal priateľský zápas s družstvami FC 98 Hajnáčka U11 a U9. Touto cestou ďakujeme členom vedenia FC Hajnáčka 98 za účasť, hráčom za bojovnosť a rodičom za ich podporu.

Tretí deň sme sa po rannom tréningu a obede presunuli do Čakanoviec, kde sme si v Bázsan vendégház pomocou farieb na textil a sprejov vyrobili futbalové trička. Program pokračoval na farme Bázsanypuszta, kde nás čakala lukostrelba, ukážka stredovekých zbraní v sprievode Attilu Bertu a jazdenie na koni s Lilli Tóthovou. Občerstvenie nám dodalo silu na turistiku v okolí lese, kde nám Janka Fajdová pripravila „poznávačku“ pôvodných druhov drevín a vyzdvihla dôležitosť Cerovej vrchoviny. Na záver nás čakalo kúpanie na Páček lovastanya, kam sa dostavili aj rodičia a po grilovaní sme náročný deň spoločne uzavreli.

Štvrtý deň sme privítali na

tréningu hráča A mužstva Sashu Lovyniuka, ktorý obohatil tréning svojimi skúsenosťami získanými v Dynamo Kyjev. Deň pokračoval prehliadkou podzemných krytov pod Filakovským hradom, navštívili sme mestský park a osviežili sa chutnou zmrzlinou, za čo ďakujeme Zolimu Véghovi. Po príchode na štadión na deti čakalo jazdenie na motorke s členmi klubu Filleck Knights. Druhú fázu tréningu sme absolvovali futbalovým turnajom medzi zúčastnenými hráčmi.

Posledný deň tábora sa ranný tréning neobišiel bez súťaží v žonglovaní, kopu na bránu a nechýbal ani futbalový kvíz v podaní Csabu Pauka. Počas dňa si deti mohli precvičiť lezecké schopnosti a tí šikovnejší dokonca vyliezli aj na vrch lezeckej steny, ktorú nám pripravil Marián Nagy. Zo susednej krajiny ku nám tradične zavítal majster Maďarska a účastník svetového pohára vo futbalovom freestyle Ádám Szabados a spolu s miestnym rodákom Marcelom Magom previedli futbalovú show spojenú s freestyleovým tréningom. Veľkú radosť nám spravili rodičia, ktorí sa v hojnom počte zapojili do futbalového zá-

pasu medzi rodičmi a ich ratolesťami. Po zápase ich čakala pizza, guláš a torta s logom FTC, ktorou nás prekvapila Katika Czupperová. V rodinnej atmosfére sme vyhodnotili celý týždeň, ďakovnými listami sme poďakovali deťom za ich statočný prístup počas trvania tábora. Celý týždeň sa niesol v znamení zábavy, smiechu i tvrdej driny a v duchu športu a fair-play.

Touto cestou ďakujeme mestu Filakovo, prezidentovi OZ FTC Filakovo, Banskobystrickému samosprávnemu kraju za finančnú podporu, rodičom za ich dôveru, pedagógom Henriett Vankó, Erika Fehérváriová, Éva Kisbenedek, Janka Fajdová, Kristína Šuhajová a ďalším členom našej futbalovej rodiny. Na záver VEĽKÉ ďakujem ľuďom, ktorí nás podporovali pri realizácii tábora.

Sebastián Gáspár, tréner U11

Rubrika: Športové výsledky

BEH

Beh Nočným Breznom 2021 14. 8.

● 7.4 km, štafety

1. Andrej Chlupka, Ladislav Péter, Attila Rados 25:50

● 7.4 km, ženy

10. Mária Péterová 0:36:12

FUTBAL

Slovenský pohár

● Predkolo

24. 7. Buzitka - FTC Filakovo 1:4

● 1. kolo

4. 8. Poltár - FTC Filakovo 0:1

III. liga Stred

● 1. 8. FTC Filakovo - ŠKM

Liptovský Hrádok 2:1

● 7. 8. MŠK Novohrad Lučenec - FTC Filakovo 1:0

● 15. 8. FTC Filakovo - Krásno n. Kysucou 0:1

● 22. 8. Žarnovica - FTC Filakovo 1:0

FLORBAL

Prípravný zápas proti extraligovejmu celku

FTC Floorball Filakovo - Slávia

Nitra 2:22

HORSKÁ CYKLISTIKA

Donovalský Drapák 2021 07. 08.

● 25 km, muži 19-39 rokov

9. Adam Palocsányi 01:28:33.5

ŠKODA Horal MTB maratón 2021 14. 8.

● 78 km /2400 m, muži 19-39.

18. Marian Šimon 04:33:13.7

● 33 km, /880 m, ženy 19 a viac

9. Diana Cetlová 02:43:11.1

CESTNÁ CYKLISTIKA

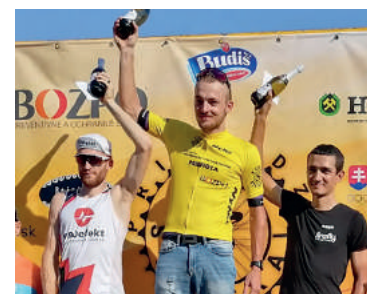
12. ročník prievidského BOZPO cyklomaratónu. 15. 8., 129 km

3. Dávid Kaško

Tour de Prešov, 75km/1000m: 2.

miesto

MRC Martin:

Dávid Kaško (v strede). Foto - archív zi

prolog 1. miesto

1. etapa 2. miesto

celkovo 2. miesto

Mamut tour (Prerov), 220km

/3200m: 3. miesto

Zoltán Illés

Tiráž

Filakovské zvesti – bezplatný mesačník samosprávy

Reg. č. MK SR - EV 3379/09 | ISSN 1336 65 21

Vydáva a distribuuje: Mestský úrad Filakovo, Radničná 25, 986 01 Filakovo. IČO: 00316075, tel./fax: 047/4381001, email: mesto@filakovo.sk

Tlač: Alfa print s.r.o., Robotnícka 1/D, 036 01 Martin

Vychádza v náklade 3700 ks v posledný deň mesiaca.

Autorské práva vyhradené. Akékoľvek ďalšie rozmnožovanie textov, fotografií a grafičky je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Vydavateľ nie je zodpovedný za obsah a pravdivosť zverejnených inzerátov a za prípadné spôsobené škody. Uzávierka materiálov do čísla je do 15. dňa v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky došlé po skončení uzávierky neuverejniť. Ostatné príspevky si v prípade potreby vyhradzuje právo skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Anonymné, hanlivé a politicky angažované príspevky nezverejňujeme.

Redakcia

Šéfredaktorka: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová (kmk), email: tlacove@filakovo.sk

Zástupkyňa šéfredaktorky: Mgr. Andrea Illés Kósik (ika), email: andrea.illes.kosik@filakovo.sk

Redaktorka: Iveta Cíferová (ic), email: iveta.ciferova@filakovo.sk

Sadzba: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová, email: tlacove@filakovo.sk

Preklady: Mgr. Silvia Dubovská (sd), Mgr. Monika Nagypová (mn), Júlia Farkašová (jf), Mgr. Lucia Deák Szóke (dszl), Denisa Pócsaová (dp)

Redakčná rada: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová (predsedníčka), Mgr. Andrea Illés Kósik, Iveta Cíferová, Ing. László Kerekes, Margita Oroszová, Emese Szvorák, Vladimír Cirbus

Spolupracujú: Mestské kultúrne stredisko (MsKS), Novohradské turisticko-informačné centrum (NTIC), Hradné múzeum Filakovo (HMF), Zoltán Illés (zi)